

Niet-correcte taakopvatting advocaat-scheidingsbemiddelaar

Geschillencommissie Advocatuur ADV-D05-0187

Bindend advies d.d. 15 november 2006

(mrs. Van der Goen, Thunissen en Arnoldus-Smit)

De advocaat die als bemiddelaar bij een echtscheiding optreedt, gaat zijn taak te buiten wanneer hij in afwijking van de instructie van zijn beide cliënten blijft adviseren dat het door hen overeengekomen alimentatiebedrag niet juist is.

Feiten

Een echtpaar gaat naar een advocaat om te komen tot een echtscheiding. Hun bezwaren richten zich tegen de hoogte van de declaraties, waarvan nog € 2.250,99 openstaat. Hun voornaamste bezwaar is dat de advocaat bleef aandringen op een hogere alimentatie die de vrouw aan de man zou hebben te betalen dan tussen hen was afgesproken en opnieuw berekeningen was gaan maken hoewel partijen het zelf volledig eens waren. Daarnaast hebben zij bezwaar tegen slordigheden van de advocaat bij het opstellen van het echtscheidingsconvenant. De advocaat verweert zich onder meer daarmee, dat naar haar inzicht de man in een ongelijkwaardige positie ten opzichte van de vrouw stond en dat zij om die reden verplicht was te (blijven) wijzen op de incongruentie tussen de gemaakte afspraak en de alimentatie waar de man naar haar berekeningen werkelijk aanspraak op zou kunnen

maken. De cliënten verzoeken de Commissie te bepalen dat het openstaande bedrag van de declaraties aan hen wordt kwijtgescholden en daarnaast een vergoeding van € 500 wordt toegekend voor geleden schade in tijd en voor emotionele schade.

Beoordeling van het geschil in conventie en reconventie

Blijkens de door beide partijen getekende opdrachtbevestiging was de advocaat belast met de bemiddeling van de echtscheiding van de cliënten.

Vaststaat dat de advocaat in dat kader een lijst van activa en passiva heeft opgesteld, een aantal alimentatieberekeningen heeft gemaakt en een concept-echtscheidingsconvenant heeft opgesteld.

De cliënten stellen dat de echtscheidingsbemiddeling door de advocaat een opeenstapeling van fouten en foutjes is geweest. De advocaat betwist de stelling van de cliënten.

De Commissie overweegt als volgt.

Ter zitting hebben de cliënten onweersproken gesteld dat zij in onderling overleg een door de vrouw aan de man te betalen bedrag aan partneralimentatie hadden afgesproken en dat zij, ook na kennelijke tegenwerking van de advocaat, als instructie aan de advocaat hebben meegegeven dat zij van dit bedrag, dat lager was dan het door de advocaat berekende bedrag, diende uit te gaan. Ondanks deze uitdrukkelijke bedoeling van partijen heeft de advocaat kennelijk haar eigen pad willen bewandelen en is zij (behoefte)berekeningen blijven maken.

De advocaat heeft hiertoe als argument aangevoerd, dat de man een zekere bescherming verdiende binnen het bemiddelingstraject en uitdrukkelijk moest worden gewezen op het bedrag aan alimentatie waar hij volgens de tremanormen recht op had. Ofschoon de mate van eigen verantwoordelijkheid

van een advocaat toeneemt indien deze bij een echtscheiding optreedt als gezamenlijk advocaat voor twee partijen, is in casu van enige noodzaak tot bescherming van één der partijen (in dit geval de man) de Commissie echter niet gebleven, met name en ook niet ter zitting. Naar het oordeel van de Commissie was niet alleen de vrouw, maar ook de man, voldoende opgeleid en mondig om voor haar respectievelijk zijn belang op te komen en om de consequenties van de tussen hen gemaakte afspraken te overzien.

Voorts heeft de advocaat, naar de cliënten ter zitting onweersproken hebben gesteld, te kennen gegeven dat de berekeningen nodig waren ter overtuiging van de rechtbank. Deze opvatting deelt de Commissie niet in zaken als de onderhavige, waarin sprake is van een echtscheiding op gemeenschappelijk verzoek. Kenmerkend daarvoor is nu eenmaal dat daaraan een onderlinge afspraak tussen partijen ten grondslag ligt.

Nog daargelaten de vraag of de kritiek van de cliënten op het door de advocaat opgestelde concept-convenant al dan niet terecht is, is de Commissie reeds gelet op het vorenstaande van oordeel dat de advocaat in het algemeen niet heeft gehandeld zoals mag worden verwacht van een redelijk bekwaam en redelijk handelend advocaat en dat zij een groot aantal werkzaamheden ten onrechte heeft verricht. Gemeten naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid is de Commissie van oordeel dat de cliënten behoudens het door hen reeds aan de advocaat betaalde voorschot niets meer aan de advocaat verschuldigd zijn en dat de advocaat derhalve geen aanspraak kan maken op betaling van de openstaande declaraties.

Nu de cliënten de door hen beweerdelijk geleden schade niet met stukken hebben onderbouwd, noch anderszins

De uitspraak is bewerkt door Germ Kemper, advocaat te Amsterdam. De bewerking houdt in dat sommige details zijn weggelaten en andere gewijzigd, en ook her en der enige uitweidingen – in het bijzonder waar het gaat om het weergeven van het standpunt van de cliënt of de advocaat – zijn weggelaten.

aannemelijk hebben gemaakt, bestaat naar het oordeel van de Commissie geen aanleiding tot het toekennen van een door de advocaat aan de cliënten te betalen schadevergoeding.

Uit het hiervoor overwogene volgt dat de klacht ten dele gegrond is en dat als volgt moet worden beslist.

Beslissing

Het depotbedrag wordt aan de cliënten gerestitueerd.

De advocaat dient aan de cliënten een bedrag van € 22,50 te vergoeden ter zake van klachtengeld.

Overeenkomstig het reglement van de commissie is de advocaat aan de Commissie als bijdrage in de behandelingskosten een bedrag verschuldigd van € 57,50 (zijnde de helft van het vastgestelde bedrag aan behandelingskosten).

De Commissie wijst het meer of anders verlangde af.

Noot

De vaststelling door de Geschillencommissie dat het nog openstaande decla-

ratiebedrag, afgerond op € 2.253, niet betaald hoefde te worden is, bij gebreke van een toelichting of motivering, niet zonder meer overtuigend. Misschien had het geholpen wanneer duidelijk was gemaakt wat aan de cliënten in totaal in rekening was gebracht. Het springende punt in deze beslissing is natuurlijk de beoordeling van de rol van de advocaat die tevens als scheidingsbemiddelaar optreedt. Hoe ver gaat zijn verantwoordelijkheid, wanneer heeft hij voldoende inhoud gegeven aan zijn verantwoordelijkheid jegens elk der partijen afzonderlijk? Tuchtrechtelijke klachten over dit onderwerp zijn schaars maar hebben betrekking op het spiegelbeeld van de situatie uit deze casus. Dan gaat het erom dat één van de partijen zich achteraf benadeeld voelt en aan de advocaat verwijt onvoldoende zorg aan zijn positie te hebben besteed. Het boek 'Advocatentuchtrecht'¹ vat de tuchtrechtelijke jurisprudentie aldus samen, dat de advocaat in een bemiddelings situatie zich ervan moet overtuigen dat degene wellicht met minder

genoegen neemt dan waarop hij of zij aanspraak kan maken, daar in elk geval duidelijk en schriftelijk op moet zijn gewezen en uitdrukkelijk van instemming met de voorgenomen regeling blijkt geeft. De advocaat in deze casus is een stapje verder gegaan, zo te zien, en heeft nadat al deze voorzorgsmaatregelen waren getroffen toch gemeend nog te moeten wijzen op een discrepantie tussen de afspraak en wat mogelijk in een procedure door de rechter zou worden vastgesteld. De ene mogelijkheid is dat de advocaat klakkeloos opschrijft wat zijn cliënten dicteren, en dan is het fout. Aan de andere kant van het spectrum staat de advocaat die de door zijn cliënten gemaakte afspraken onjuist vindt en daarop blijft wijzen en dat is, zo te zien, evenzeer fout en in elk geval voor het lot van de declaratie onwenselijk. Daartussenin bevindt zich een grijs gebied waar het vooral op tact en inlevingsvermogen zal aankomen.

GJK.

1 Mr. S. Boekman, bewerkt door mr. D.H. Steenmetser-Bakker en prof. mr. L.H.A.J.M. Quant, Kluwer, derde druk, 2003, pagina 113.

(advertenties)

Fides advocaten en procureurs

juridische bijstand⁺

Ons kantoor is met spoed op zoek naar een enthousiaste

ADVOCAAT medewerker M/V of een gevorderde ADVOCAAT stagiaire M/V

U kunt uw sollicitatie richten aan:

Fides advocaten en procureurs, t.a.v. de heer mr. P.A. Aan de Kerk

Postbus 15, 6560 AA GROESBEEK

T: 024 - 397 73 90 **F:** 024 - 397 86 30 **E:** info@juridischebijstandplus.nl **W:** www.fides-advocaten.nl

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Lorbach, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. H.J. de Groot.

.....

Schorsing advocaat, schorsing mediator

Hof van Discipline, 19 december 2005, nummer 4368
(mrs. Van Griensven, De Groot-van Dijken, Vermeulen, De Jong Schouwenburg en Fiévez)
Raad van Discipline 's-Gravenhage, 13 juni 2005
(mrs. Verhoeven, Brussaard, Meijer, Van Hilten-Kostense en Verhulst)

Onder werkzaamheden die tot de praktijk van een advocaat (kunnen) behoren, dienen in beginsel ook mediationwerkzaamheden te worden gerekend, nu deze werkzaamheden tegenwoordig door advocaten in het kader van de uitoefening van hun praktijk (kunnen) worden verricht. Een schorsing als advocaat brengt mee dat het de geschorste advocaat niet is toegestaan om mediationwerkzaamheden te verrichten.

- Advocatenwet: artikel 46, 48e, g

Klacht

De klacht van de deken valt in twee on-

derdelen uiteen:
Klachtonderdeel A: ondanks de schorsing en zijn bevestiging bij brief aan klager (de deken) zich overeenkomstig de schorsing te zullen gedragen heeft mr. X nog steeds een bord 'X Advocaten' aan de gevel van zijn kantoorpand. Volgens een proces-verbaal van constatering van de deurwaarder luidt de letterlijke tekst van het gewraakte bord:
'X Advocaten
mr. X
In samenwerking met kantoor: mr. Y te Z
telefoon: ...
spreekuur op afspraak'

Klachtonderdeel B: ondanks de schorsing en zijn bevestiging aan klager wordt de telefoon van het kantoor van mr. X opgenomen met: 'X mediators'. Klager stelt dat, gezien het feit dat verweerder gedurende zijn schorsing geen werkzaamheden mag doen, die een advocaat pleegt te verrichten, waaronder ook de behandeling van zaken, waarvoor geen verplichte rechtsbijstand geldt, hem tevens het zich aankondigen als mediator niet is toegestaan.

Overwegingen van de Raad

Wat betreft klachtonderdeel A komt de Raad tot het volgende oordeel. De deurwaarder heeft blijkens zijn proces-verbaal geconstateerd dat aan het pand van mr. X een bord met de bewuste tekst is bevestigd. De Raad dient dan ook voorbij te gaan aan de stelling van mr. X dat het bord niet of nauwelijks leesbaar zou zijn. Wat er ook zij van de juistheid van de stelling van mr. X dat het bord niet zon-

der beschadiging zou zijn te verwijderen, deze beweerdelijke omstandigheid komt voor rekening van mr. X en kan niet opwegen tegen het gegeven dat mr. X zich gedurende de schorsing niet als advocaat mag afficheren. De Raad gaat dan ook voorbij aan dit verweer.

Een schorsing als advocaat brengt met zich mee dat het de geschorste advocaat niet is toegestaan om de advocatenpraktijk uit te oefenen en zich als advocaat te afficheren. Een bord aan de gevel van het kantoorpand van mr. X, waarop wordt vermeld 'X Advocaten mr. X' wekt de verwachting dat mr. X als advocaat werkzaam is. Ook de vermelding dat wordt 'samengewerkt' met een kantoor te Z wijst op een werkzaamheid als advocaat. Van belang is verder dat aan het kantoor van mr. X ook geen andere advocaten zijn verbonden, zodat het niet zo kan zijn dat gedurende de schorsing van mr. X een advocatenkantoor aan het bewuste adres wordt uitgeoefend zonder dat mr. X daarbij als advocaat betrokken is. Het door mr. X gebruikte bord wijst in tegendeel op het uitoefenen door mr. X van de advocatenpraktijk. Mr. X had dan ook tijdig het bord moeten (doen) verwijderen, danwel andere maatregelen moeten nemen zoals het afplakken van de tekst zodat zijn kantoor zich niet meer als advocatenkantoor zou afficheren. Het laten hangen van het bord is strijdig met de aan mr. X opgelegde maatregel van schorsing en als zodanig tuchtrechtelijk laakbaar. Op dit punt treft het dekenbezwaaar dan ook doel en de Raad acht de oplegging van na te noemen maatregel passend en geboden. Bij de strafmaat weegt de Raad mee dat mr. X er met zijn handelwijze en reactie op het dekenbezwaaar blijk van geeft de beslissingen van de Raad en het Hof van Discipline naast zich neer te leggen.

Wat betreft klachtonderdeel B neemt de Raad in aanmerking dat een schorsing als advocaat en procureur impliceert dat de geschorste op geen enkele wijze een juridische praktijk mag uitoefenen, waaronder ook praktijk waarvoor geen procureursbijstand is voorgeschreven. Het uitoefenen van een praktijk als advocaat is immers veel ruimer dan alleen het verrichten van werkzaamheden waarvoor procureursbijstand verplicht is. Het

.....
(advertenties)

Knegtmans & Van de Wouw Advocaten

Knegtmans & Van de Wouw Advocaten is een jong, ambitieus kantoor waar een goede relatie met de cliënt centraal staat. De sfeer is open en collegiaal. Wegens gestage groei zijn wij op zoek naar een

Advocaat-medewerk(st)er en/of (gevorderd) advocaat-stagiair(e)

met belangstelling voor met name personen- en familierecht, arbeidsrecht en contractenrecht.

Sollicitatie graag binnen 14 dagen richten aan:
Knegtmans & Van de Wouw Advocaten
t.a.v. mr. Th.A.J. van de Wouw
Provincialeweg 30
5563 AH WESTERHOVEN
040 - 2 076 076

verstrekken van belasting- en juridische adviezen zijn werkzaamheden die vallen onder de praktijkuitoefening van een advocaat. Volgens vaste jurisprudentie zijn dergelijke werkzaamheden een advocaat gedurende een schorsing niet toegestaan. De Raad is echter van oordeel dat zulks niet geldt voor werkzaamheden als mediator. Kenmerk van mediation is dat geen belangen worden behartigd. Bovendien wordt het handelen van een mediator beheerst door eigen regels, zoals bijvoorbeeld een mediationovereenkomst en in voorkomend geval tevens het mediationreglement van het Nederlands Mediation Instituut (NMI), welk reglement tevens tuchtrechtelijke regels omvat. Het is de Raad ambtshalve bekend dat mr. X bij dat instituut als mediator is ingeschreven. De Raad acht het zich uitgeven als mediator en het verrichten van mediationwerkzaamheden niet strijdig met een opgelegde schorsing als advocaat. Klachtonderdeel B kan dan ook geen doel treffen.

Volgt

De Raad:

- verklaart klachtonderdeel A gegrond en legt op de maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk voor de duur van zes maanden, waarbij geldt dat de schorsing niet van kracht zal zijn gedurende de periode dat ten aanzien van mr. X een andere schorsing van kracht is of sprake is van schrapping van het tableau, doch eerst daarna een aanvang zal nemen, echter niet eerder dan na verloop van 30 dagen nadat de onderhavige beslissing onherroepelijk is geworden;
- verklaart klachtonderdeel B ongegrond.

Overwegingen van het Hof

De Raad heeft bij beslissing van 8 november 2004 de tenuitvoerlegging gelast van een door het Hof eerder aan mr. X voorwaardelijk opgelegde maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk gedurende zes maanden, ingaande 19 november 2004. Deze beslissing van de Raad is door het Hof (omdat mr. X voor de mondelinge behandeling bij de Raad niet behoorlijk was opgeroepen) bij beslissing van 22 augustus 2005 vernietigd. Daarom moet worden geoordeeld, dat in de periode van zes maanden na 19 november 2004 van een rechtsgeldige last tot tenuitvoerlegging van een schorsing geen sprake was zodat mr. X ook niet kan worden verweten dat hij zich in die periode niet aan de schorsing heeft gehouden. Dat het Hof, opnieuw rechtdoende, bij de genoemde beslissing van 22 augustus 2005 wederom heeft beslist tot tenuitvoerlegging van de schorsing maakt dit oordeel niet anders.

Het voorgaande houdt in dat het beroep van klager gegrond is en de klacht sub A alsnog ongegrond zal worden verklaard. Dat brengt mee dat ook de klacht sub B reeds op deze grond ongegrond is.

De deken heeft ter zitting van het Hof gevraagd om, voor het geval het Hof niet toekomt aan een inhoudelijke beoordeling van klachtonderdeel B, overwegingen ten overvloede te willen wijden aan de grief van de deken, die is gericht tegen het oordeel van de Raad, dat het zich uitgeven als mediator en het verrichten van mediation werkzaamheden niet strijdig is met een opgelegde schorsing als advocaat. Het Hof acht termen aanwezig aan dit verzoek te voldoen.

Een schorsing als advocaat brengt mee, dat het de geschorste advocaat niet is toegestaan om de advocatenpraktijk uit te oefenen. Een schorsing houdt niet alleen in, dat het niet is toegestaan de aan een advocaat en procureur voorbehouden werkzaamheden te verrichten, maar de schorsing geldt ook andere werkzaamheden die tot de praktijk van een advocaat en procureur ‘kunnen’ behoren (Hof van Discipline, 13 december 2004, nr. 4148).

Onder werkzaamheden die tot de praktijk van een advocaat (kunnen) behoren dienen naar het oordeel van het Hof in beginsel ook mediationwerkzaamheden te worden gerekend, nu deze werkzaamheden tegenwoordig door advocaten in het kader van de uitoefening van hun praktijk (kunnen) worden verricht. Daaraan doet niet af, dat deze werkzaamheden ook door anderen dan advocaten (kunnen) worden verricht. Het Hof wijst in dit verband nog op een beslissing van het Hof uit 1957 (Hof van Discipline, 12 augustus 1957, *Advocatenblad* 1958, p. 327), waarin het Hof (onder meer) overweegt dat de uitoefening van het beroep van advocaat omvat al hetgeen daartoe vanouds behoort en volgens de behoeften der samenleving daartoe is gaan behoren. Het Hof overweegt dat deze beslissing nog steeds als actueel kan worden aangemerkt: mediation is de afgelopen tijd wel in toenemende mate gaan behoren tot de uitoefening van het beroep van advocaat.

Volgt

Vernietigt de beslissing van de Raad en opnieuw rechtdoende verklaart de klacht alsnog in beide onderdelen ongegrond.

(advertenties)

“Laagdrempelig en goed bereikbaar voor cliënten”

Senior jurist Peter Schulting in zijn persoonlijke video op JuristBijDAS.nl